

DOOR ANDY LANGENKAMP, SENIOR POLITICAL ANALYST BIJ ECR RESEARCH

COLUMN

Wereldeconomie dupe van clash tussen Adelaar en Draak?

De spanningen tussen China en de VS lopen gestaag op. Veroorzaakt deze nieuwe Koude Oorlog een mondiale recessie?

De wereldeconomie onderging de afgelopen zes decennia vier mondiale recessies: in 1975, 1982, 1991 en 2009.

Deze werden veroorzaakt door oliecrises als gevolg van geopolitieke spanningen of door financiële implosies. Nu vormen de spanningen tussen China en de VS een van de grootste risico's voor de wereldeconomie. Luidt deze geopolitieke superclash de vijfde mondiale recessie in zes decennia in?

Of China en de VS nu wel of geen handelsovereenkomst tekenen op korte termijn, voor de langere termijn zijn oplopende fricties tussen de twee reuzen gegarandeerd. Amerika is de heersende en China de snel opkomende supermacht, die zich niet langer de les laat lezen door de VS. Amerika maakt weinig aanstalten om China naast zich te dulden. Daaraan maakt een handelsakkoord met vage toezeggingen en zeer beperkte afdwingmechanismen geen einde. Amerika is zeer gehecht aan zijn privileges, die het gevolg zijn van en weerspiegeld worden in superieur militair overwicht, een economie van duizelingwekkend formaat, en het beschikken over de reservevaluta van de wereld, de bepalende stem in veel internationale organisaties en tal van allianties en bondgenoten over de gehele wereld.

China delft op deze vlakken meestal nog het onderspit, maar kan niet meer genegeerd worden op politiek, economisch en militair vlak. Sterker nog, regelmatig is China al de bovenliggende partij, zeker in de eigen regio. En China breidt zijn macht gestaag uit via onder andere het Belt & Road Initiative (BRI), de Asian Infrastructure Investment Bank (AIIB) en het 17+1-formaat, een forum van zeventien landen in Centraal- en Oost-Europa en China.

Het blijft niet bij diplomatieke, financiële en economische initiatieven. Beijing wordt almaar actiever op steeds

minder vriendelijke wijze, via bedrijfsspionage, cyber-aanvallen en militair spierballen rollen.

Veel landen zagen tot een aantal jaren geleden nog niet veel kwaad in de Chinese opmars en roken vooral economische kansen. Dat verandert nu. Uit strategische beleidsdocumenten van Amerika blijkt dat het China beschouwt als tegenstander No. 1. China's Aziatische bureaus proberen aan de ene kant Beijing te vriend te houden, maar tegelijk nemen ze maatregelen om zich te kunnen weren als het wel fout loopt. In Afrika werd China aanvankelijk met open armen ontvangen, maar ook daar groeit de weerstand.

China brengt zijn ambities nu wat vriendelijker, maar in wezen verandert er niets: het wil op z'n minst de lakens uitdelen in de eigen regio en zich niet laten intimideren door landen uit de rest van de wereld. Amerika maakt geen aanstalten een stap terug te doen. In het verleden was Amerika meestal de spin in een web van politieke, economische en militaire relaties, maar het moet nu weinig hebben van de NAVO, zegt internationale verdragen op en ageert tegen de EU. Zo komen Washington en Beijing steeds meer lijnrecht tegenover elkaar te staan, waarbij de VS nu het enorme voordeel te grabbel gooit dat het heeft ten opzichte van China – namelijk het brede en diepe netwerk van bondgenoten.

De Amerikaans-Chinese tweestrijd brengt de wereldeconomie niet direct in mineur, maar de effecten ervan – handelsbelemmeringen, sancties, het afbrokkelen van internationale instituties – kunnen wel net dat extra zetje verschaffen op een moment dat de wereldeconomie het al moeilijk heeft, schulden op recordniveaus staan en in veel landen de monetaire en fiscale ruimte om te stimuleren beperkt is. «